కథానిక

పాపం! దీక్షితులు

భమిడిపాటి జగన్నాథరావు

దీక్షితులు తెలివైనవాడు.

తెలివైన కొడుకుని 'ఇంజనీరింగ్'లో చేర్పించి ఓ పదివేలు కట్నరూపేణా తీసుకుందామని దీక్షితులు తండ్రిగారయిన సీతారామయ్యగారికో సదభిప్రాయం వుండేది.

కాని దీక్షితులుకి ఇంజనీరింగ్ సీటు రాకపోవడంతో ఆయన మొదట దిగజారినా వెంటనే సర్దుకున్నాడు.

ఇది ఇలా ఉండగా దీక్షితులు బి. ఎస్సీ.లో జాయినయేటప్పటికి అతనికొన్ని ఆశయాలు, ఆదర్శాలు బుర్రలో పాతుకుపోయి, ఆపళంగా పేరుకున్నాయి.

"కట్నం తీసుకోకూడదు"

ఏది ఎలావున్న ఈ ఒక్క ఆదర్శంలో ఆదర్శప్రాయుడవాలని అతను మహా ఉబలాటపడ్డాడు.

అతగాడిలో ఇంతలేసి ఆలోచనలున్నాయని చూచాయగా తెలిసినా సీతారామయ్యగారు కొడుకును వీధిలోకి సాగనంపేవాడే.

చెప్పొద్దూ, దీక్షితులుకి అలా వీధులోకి నడవడానికి ఏమాత్రం ఇష్టంలేదు.

ఉన్నట్టుండి దీక్షితులు ఆమాత్రం ప్రేమలో పడ్డాడు.

ఆ పడ్డంలో అందరిలా కాకుండా కొంచెం వెనకా ముందూ చూసుకునే పడ్డాడని చెప్పొచ్చు.

అలా మనం అంటే అత నొప్పుకోడు. అతను ఒప్పుకోకపోయినా జనం అనుకోడంమాత్రం.

కాకతాళీయంగానే అనుకుందాం 'ఆ అమ్మాయి' దీక్షితుల కులంతోనేగాకుండా శాఖలో గూడా కలిసి వూరుకుంది.

సంఘం 'ఇనుప సంకెళ్ళ' ఛేదించి సంస్కర్త కాబోయిన దీక్షితులు దీనితో కాస్త నిరుత్సాహపడినా వెంటనే పుంజుకున్నాడు.

అసలు జరిగిన గ్రంథం కొంత చెప్తా:

మధ్యాహ్నం క్లాసు ఎగ్గొట్టి నిద్రపోతున్న దీక్షితులికి మెలుకవవచ్చి ఓ దివ్యమైన ఆలోచన వచ్చింది "కాఫీతాగి సినిమాకి వెళ్తే.'

బద్ధకంగా వళ్ళు విరుచుకొని 'సినిమాకి వెళ్తే ఎలా వుంటుందంటావ్?" అన్నాడు రూంమేటు గోపాలంతో.

"భేషుగ్గా వుంటుంది. దానికి ముందు ఓ అర కప్పుకాఫీ పట్టిస్తే అత్యుత్సాహంగా వుంటుంది."

గోపాలరావుకు హిందీ సినీమాలు, కత్తెర మార్కు సిగరెట్సు, స్ట్రాంగ్ కాఫీ బహిఃప్రాణాలు.

"అవును కాని 'రేడియేషన్' మొదలెట్టాడా?"

"ఏయ్! మొదలెట్టినట్టే వున్నాడు. నే సరిగా విన్లేదు."

"ఏం? అనసూయవచ్చింది క్లాసుకి?" నవ్వుతూ దీక్షితులు అడగాడు.

అనసూయ క్లాసుకు వచ్చిందంటే గోపాలం పాఠం వినడు. అది ఓపెన్ సీక్రెట్.

"సరే కాని, లే సినిమాకి పోదాం కాఫీతాగి."

హోటలుకి పోయారిద్దరూ.

నల్లటి గుడ్డ తీసికొచ్చి ఒకవైపునేవున్న చెత్త నలువైపులా పక్షపాతం లేకుండా సర్దిపోయాడు క్లీనర్.

"ఏంకావాలి?" సర్వర్ ప్రశ్న.

పక్క ప్లేట్లోవున్న వేడిఇడ్లీ చూసి ఇడ్లీ ఆర్డర్ చేశాడు గోపాలం.

పక్కనున్నాయన వేడి ఇడ్లీ చిదిపి నోట్లో వేసుకుని వేడి పట్టలేక, కిందకి ఉమ్మేయలేక లోపలికి మింగలేక యమయాతన పడ్తున్నాడు—అపరగరళ కంఠడిలా.

ఓ పక్క ఫలహారాల లిస్టు దండకంలో చదువుతున్నా డెవరికో సప్లయర్. నల్లటి కుర్రాడు వీధులో పోతున్న ఎఱ్ఱటి పిల్లని తొంగితొంగి చూస్తున్నాడు...కనపడేంతవరకూ. ప్రాక్టీసులేని

ప్లీడరుగారు సొంత ఖర్చుతో కాఫీ మాత్రమే తీసుకుంటున్నాడు ప్రాక్టీసువున్న ప్లీడరుగారి గుమాస్తా పక్కనున్న 'పార్టీ'లకి స్వంతంగా 'లా' విషయంలో కోస్తూ ముప్పావలదాక బిల్లువేస్తున్నాడు. కారుడ్రయివరు కుర్చీమీద గొంతుకూర్చునిసాంబారు చప్పరిస్తున్నాడు. తాగుటున్న టీ వదిలేసి వీధిలోకి పోతున్నాడు కిళ్ళీకొట్టు వెంకన్న—సిల్కు జాకట్టులో పోతున్న తన తాలుకు మనిషికోసం.

కాఫీతాగి బయటకొచ్చారిద్దరూ.

హాల్లో అడుగు పెడ్తూనే "ఇంకా పావుగంట దాక మొదలెట్టేట్టు లేదే" అన్నాడు గోపాలం.

"వెధవ హాలు ఏడింటిదాక మొదలెట్టడు."

ఆరంజి తాగుతున్న దీక్షితులకళ్ళకి నీరెండలో ఇంద్ర ధనస్సు మెరిసినట్లుగా మెరిసింది ఆ 'పిల్ల' హాల్లోకి రాగానే.

కళ్ళప్పగించి చూస్తున్న దీక్షితులు 'భలేవుందీ పిల్ల' అనుకోలేదు—అనుకోలేక పోయాడు.

అసలు వీలేదీ? ఆ చేతుల నునుపూ, పటిం మెరపూ చూస్తూ.

నల్లటిచీరమీద పాలనురుగులా తెల్లటి జాకట్టు. తెల్లటి జాకట్టుపై ఎఱ్ఱటిమెడ. ఎఱ్ఱటిమెడపై తెల్లటి వదనం, నల్లటికళ్ళు.

మెరుస్తోంది తళతళా ఆమె మెర్క్యురీలైట్ల వెలుగులో.

నవ్వుతోంది కిలకిలా పక్కనున్నామెతో.

లైట్లారిపోయాయి. హాలువాడిమీద తగని కోపమొచ్చింది దీక్షితులుకి.

"జీవితమే అంధకార బంధురం" అనిపించిన దీక్షితులుకి ఏడుపొచ్చినంత పనయింది.

చీకట్లో మధ్యమధ్య మెడతిప్పుతూనేవున్నాడు దీక్షితులు.

సినిమా ఐపోయింది. ఆ పిల్ల వాళ్ళవాళ్ళతో కలిసి నడుస్తోంది.

"చాలబావుందేం!" ప్రశ్నో కాదో తెలీకుండా అడిగాడు దీక్షితులు.

"ఏడిసినట్టుగావుంది. 'వెధవ తెలుగు సినిమా—చంపి తీసికొచ్చావ్"

"సినీమామాట" గొణుక్కున్నాడు దీక్షితులు.

ఇప్పుడు చూశాడు ఆ పిల్లపక్కనడుస్తున్నాయన్ను.

ఆయన పొడుగ్గావున్నాడు. లావుగా కూడ వున్నాడు.

ఎందుచేతనో ఆయన తమ ప్రేమకు ముందు రాబోయే ఓ పెద్ద విఘాతమనుకున్నాడు.

'తమ ప్రేమ' ఏవిటి? ఇంకా ఒక సైడెడ్ గానే వుందిగా!

దీక్షితుల్ని కొత్తసమస్య ఎదుర్కొన్నయ్.

ఆమె ఎక్కడవుంటోందో తెలిసికొని, ఆ తర్వాత కలిసికొని ఎలాగైన సరే ఆమెను తనవేపు లాక్కోవాలి.

అప్పుడు 'తమ ప్రేమ' అవుతుంది.

ఆతర్వాత

ఆ లావుగా, పొడుగ్గావున్నాయన ఎలాగూ వొప్పుకోడు—అలాగ లావుగా, పొడుగ్గావుండి ఆడపిల్లల వెంటవున్నవాళ్లు ప్రేమగట్రా వొప్పుకోరని దీక్షితులుకి గాఢంగా తెలుసు.

కనక ఆయన్ను ముందు దాటాలి.

ఇక తన ఇంటి విషయం. అది చాలా సులభం. అమ్మతో చెప్పిస్తే నాన్న వొప్పుకుంటాడు. లేక పోతే తన కనీసధర్మంగా ఆ పిల్లతో ఓ శుభ ముహూర్తాన ఎక్కడికయినా లేచిపోవాలి.

"అంతలా ఆలోచిస్తున్నావేమిట్రా దీక్షితులూ." గోపాలం కేకతో తెలివిలోకొచ్చాడు.

చటుక్కునామె రిక్షాలో వెళ్ళిపోతోంది. ఆమె ఎక్కడకు వెళ్తుందో? ఎలా? ఎలా తెలుసుకోవడం?

రిక్షావెనకాల పరుగెడుదామన్నంత ఆవేశం కల్గింది దీక్షితులుకి.

"ఏవిట్రో కంగారూ, ఆ పక్కకి అడ్డం పడుతున్నావేమిటి. ఇలా వెళ్ళాలి మనం" అని గోపాలం దీక్షితుల్ని రిక్షాలో కూలేసి రూముకు తీసుకుపోయాడు.

ఆ తర్వాత పాపం దీక్షితులు యమయాతన పడ్డాడు ఆ పిల్ల ఉనికి తెలీక.

ఏ పేదరాశి పెద్దమ్మ ఆ చిన్నదాని జాడ చెబుతూ వుత్తరదిశగా వెళ్ళమని చెప్పలేదు. దాన్తో ఈ చిన్నవాడు మరీ బెంబేలుపడి పోయాడు.

'ఎంత చిక్కిపోయాను' అనుకున్నాడు రెండు పూటల సుష్టుగా భోంచేస్తున్న దీక్షితులు.

కిటికీగుండా వీధిలోకి చూస్తున్న దీక్షితులు 'అలా చిక్కిపోతున్నావేమిట్రా' అని గోపాల మైనా పల్కరించలేదని మహా ఇదయి పోతున్నాడు.

తళుక్కున మెరిసింది ఆమె వీధిలో.

ధడధడా లేచాడు కుర్చీలోంచి.

ఒక్క వూపులో వీధిలో పడబోయి రూళ్ళ కర్రమీద జారి ఎన్నడూ దేవుడిక్కూడా సాష్టాంగ పడనివాడు అమాంతం ఈనాడు సాష్టాంగం పడి పొయ్యాడు.

రెక్కపట్టుకు లేవదీస్తూ "ఏమిట్రా ఆ తొందర. అలా లేచేపేమిటి స్ప్రింగ్‌లాగ" అంటున్నాడు గోపాలం.

"ఆ...అ...అమ్మాయి" అంటున్నాడు దీక్షితులు వీధిలోకి వేలెట్టి చూపుతూ.

"అవును. ఆ వస్తున్నామె అమ్మాయిగాక నేనేం జంతువో నరరూపరాక్షసో అనుకోడం లేదుగా. అరెరె! మోకాలు చిప్ప వూడినంత పనయిందే. కొబ్బరినూనె రాయి."

"అబ్బ! కొబ్బరినూనె ఏవిట్రా ఆ అమ్మాయి.."

"ఓ మూల మోకాలు రక్తప్రవాహాలవుతుంటే అమ్మాయేవిటి నీ బొంద."

"నన్నాట్టే బాధపెట్టకురా. ఆ అమ్మాయి యెవరో ఎక్కడుంటోందో..." మాట పూర్తి చేయలేక పోయాడు దెబ్బల మూలాన బాధ పడ్తూన్న దీక్షితులు.

"చంపేశావు! అంతేనా! మన వెనక వీధిలో పచ్చ మేడ లేదూ ఆ యింట్లో వుంటోందిలే. హైస్కూల్లో చదువుతోంది. సరేనా! పైగా ఆ పిల్లని చూసీచూడగానే 'ఫాల్లావ్' అంటూ అలా లేచి వళ్ళంతా హూనం చేసుకున్నావేమిట్రా. ఐడిన్ రాయనా?"

'కావాలంటే నువ్వు రాసుకో బాబు నన్ను చంపక. కాని నీ కిదంతా ఎలా తెలిసింది?" అన్నాడు దీక్షితులు సందేహంగా.

"మనగది వూడుస్తుంది వెంకమ్మ లేదూ అది వాళ్ళింట్లోగూడ పనిచేస్తోందటలే. అది చెప్పిందీ పిల్లోరోజున ఇలా వెళ్తుంటే. ఆ పిల్ల చాలా తెలివయిందనీ, వాళ్ళ యజమాని 'పేద్ర'గోని, ఆయన చాలా లావిటి పుస్తకాలు బోలెడు చదివారనీ, అవన్నీ పది బీరువాల్లో వున్నాయనీ..."

"ఆయన పుస్తకాలూ, బీరువాలూ ఎందుకు మనకి—ఊరికే ఇచ్చినా వద్దవి. ఆ పిల్ల గురించి ఏంచెప్పిందంటే నాన్చి చంపుతున్నావే, చప్పున ఏడవక" దీక్షితులు బాధగా అన్నాడు పగిలిన మోకాలు చూసుకుంటూ.

"ఓరేయ్ అబ్బాయ్ మనకి తెల్సిన విషయాలు చెప్పుకొస్తున్నాం. నీ యిష్టం వచ్చినట్టు ఛస్తే చెప్పను. కావాలంటే ఆ వెంకమ్మనే అడుక్కో" విసురుగా వీధిలోకి పోయాడు గోపాలం.

వోరివీడి తస్సాదియ్య ఎంత పొగరుగా వుంది వీడికి!

ఎంత నిర్లక్ష్యంగావుంది వీడిపని!

పైగా 'మనికి' తెల్సిన విషయాలు చెప్తున్నాం అంటాడు. వెధవ 'రాయల్ పుయ్'. వీడూను!

ఆ తర్వాత దీక్షితులు వెంకమ్మకో రూపాయి లంచం పడేసి ఆ పిల్ల వాళ్ళ వాళ్ళ మేనమామ గారింట్లోవుండి ఈ వూళ్ళో చదువుకుంటోందని తెలుసుకున్నాడు.

"పేరేమిటన్నావ్?" పదో సారడిగాడు దీక్షితులు.

"సీతమ్మగోరండి"

"ఇంటిపేరు?"

చెప్పింది.

"గొడవలేకుండా మీశాఖలో పిల్లనే చూసుకున్నావే" గోపాలం వెటకారంగా అన్నాడు.

"అంటే నీ వుద్దేశం..." అని వూరుకున్నాడు దీక్షితులు గోపాలం వినడని గ్రహించి.

ఆ పైన కొన్నాళ్ళా వెనక వీధే కాపరమయిపోయింది దీక్షితులుకి.

ఆ పిల్ల ప్రతి లక్ష్మివారం సాయంత్రం ఓ ఆరేళ్ళ పిల్లాణ్ణి తీసికొని 'సాయిబాబా' ఆలయానికి వెళ్తుందని, ఆ రోజున తప్పక నీలిరంగు బ్లౌజు వేసుకుంటుందనీ, సరిగా 10-45 కు రాత్రి లైటార్పేస్తుందనీ, మేడమీద దక్షిణవేపు గదిలో ఆమె వుంటుందనీ—ఆదిగాగల విషయాలన్నీ స్వయంగా గ్రహించాడు.

ఆమెనెలా కలుసుకోవాలో తెలీక అతను పడ్డ బాధ ఇంతా అంతా కాదు.

రోడ్డుమీద కలుసుకు మాట్లాడితే?

—మాట్లాడుతుందో లేదో?

వెంకమ్మ చేత కబురు పంపిస్తే?

ఆ కబురు తిన్నగా తీసికెళ్ళి అది ఆ లావుగా, పొడుగ్గావున్న ఆ 'పీడ్ర'గారి కందిస్తుందేమో?

వుత్తరం రాస్తే?

ఇంట్లోకి జర్‌మని వెళ్ళిపోతే ఏదో పనున్నట్టు— అలా అయితే మనపని పట్టేస్తారు.

ఏది దారి?

ఏదారి కనబడక దీక్షితులు నడుస్తున్న రోడ్డు వదిలేసి కంకర గుట్టమీదికి నేరుగా నడిచేడు.

వెధవ్వూరు, ఎక్కడచూసినా కంకరగుట్టలే.

ఇలా ఎంతకాలం?

హబ్బ! విసిగెత్తిపోతోంది.

లాభంలేదు! ఏదో చేయాలి.

అలాఅని దీక్షితులు ఆ పిల్లని కలుసుకోకుండా వున్నాడనీ గాదు.

ఆమె అతన్తో మాట్లాడలేదని గాదు.

అదంతా గమ్మత్తుగా జరిగింది.

దీక్షితులు ఆ పిల్లని ప్రేమించా ననుకున్న తర్వాత ఇరవై మూడోరోజున ఆ పిల్ల అతనితో మాట్లాడింది.

ఇరవై తొమ్మిదో రోజున ఆ పిల్ల పార్కులో సావుకాశంగా మాట్లాడింది.

నెల మారింది.

దీక్షితుల 'చక్రమే'మారింది.

—ఆ ఇరవై మూడోరోజున ఆమె స్కూల్నించి వస్తోంది. ఆమె వెంటపడ్డాడు మన ఇరవై వసం తాల సుసర్కర్త.

ఆమెను చూస్తూ నడుస్తున్న దీక్షితులు అల వాటుప్రకారం బురదగుంటలోకి నడిచాడు.

కిలకిల నవ్విందామె.

"దారిచూసి నడిస్తే 'అడుసుతొక్కనేల కాలు కడగనేల'?"అందామె ఏదో స్వగంతంలా.

"కాళ్ళకి కళ్ళు లేవుగా"విట్టువేశాననుకున్నాడు.

"ఉన్న రెండుకళ్ళతో చాలు వెంట్రాడ్డం! చాలు. కాళ్ళకి కూడా మొలిస్తే చెప్పాలీ ఇహ" విసురుగా అని దారితీసింది.

ఆ రాత్రి నిద్రపట్టలేదు అతగాడికి.

ఇక ఇరవై తొమ్మిదోరోజు సంగతి: "విరహ మనుభవిస్తున్నాననుకొన్న"దీక్షితులు ఒంటరిగావిడవ డానికి పార్కుకొచ్చాడు.

వెళ్ళడం ఒక్కడూ వెళ్ళాడు-ఏడుస్తూ.

రావడం ఇద్దరూ వచ్చారు—సంతోషంగా.

ఆమె పార్కుకొచ్చింది-గడ్డిపువ్వుల్ని చూస్తూ కూచుంది.

అతను వచ్చాడు-ఆమెను చూస్తూ నించుండి పోయాడు. కాసేపటికామె ఇటుతిరిగింది.

"ఇలా ఎంతసేపణ్ణించి వున్నారు?"

అతను ఏమన్నదీ, ఆమె రియాక్షన్—అదంతా అనవసరం.

అతను ప్రాధేయపడ్డాడు.

తన గోడు వినిపించాడు.

ఆమె వింది.

విని కరిగిందో లేదో తెలీదు.

కాని ఆతర్వాత 'సీతా-దీక్షితులూ' పార్కు లోకి కలిసిరావడం చాలామందికి తెలుసు.

"ఎన్నాళ్ళీ దాగుడుమూతలు?" హఠాత్తుగా అంది సీత ఓరోజున.

"ఏంచేద్దామంటావ్?" విరహం, ప్రణయం, ఇంత త్వరగా తెమిలిపోడం దీక్షితులుకి రుచించ లేదు.

"తర్వాత ఏంచెయ్యాలో తెలీదూ!" వోరగా చూసిందామె.

"అదిగో ఆ కళ్ళే నా కళ్లకప్పేసి సైదుకాలు వల్లోకి దింపుత. ఆ చూపుకే రోడ్లట్టుకు తిరిగాను."

"కవిత్వ మవసరం లేదుగాని, ముందుసంగతి ఆలోచించాలి."

"నేనూ అదే చూస్తున్నా..." అన్న తర్వాత ఆమెను ప్రేమగా, ముద్దుగా పిలవాలనిపించి ఏమ నాలో తెలీక

...సీతా"అని పూర్తిచేశాడు దీక్షితులు

కాసేపాలోచించి "ఏమైనా కట్నం తీసుకో కుండానే చేసుకుంటాను"అన్నాడు ధీమాగా.

గమ్మత్తుగా నవ్విందామె.

నవ్వే ముందూ, నవ్వింతర్వాత కూడా ఏమీ అనలేదు.

"అంటే నీ వుద్దేశం..."దీక్షితుల మాటనామె పోనివ్వలేదు.

"ఆవేశపడితే లాభంలేదండీ"అందామె సన్నగా నవ్వుతూ.

"ఎంతవరకు వచ్చిందోయ్ ప్రేమకలాపం మిత్రమా!" గోపాలం గెడ్డంగీసుకుంటూ మొహం తిప్పకుండానే అడిగాడు.

"చస్తుంటే సంధిమంత్రంలా నువ్వోడివి. పేపర్లిచ్చారు. కెమిస్ట్రీ, మాత్స్‌లో చాల 'పూర్'గా వచ్చాయి. పైగా ఆలెక్చరర్ ఒకడు మన ప్రాణానికి"అన్నాడు దీక్షితులు.

"ఏం! మూడు సబ్జెక్టులూ కలిపినా సున్నా రాలేదా?"

"నీ వేళాకోళం వోహటి నాకు. నిన్న క్లాసులో నిలేసి "కార్బో హైడ్రేట్సు"అంటే ఏమిటని అర గంట చంపేశాడురా. ఏమిటి దాని అర్థం?"

"నాకుమాత్రం తెలిసి ఏడిసిందా ఏవిటి? అవును గాని, నీ కెమిస్ట్రీ పేపరు చూసి మిగతా పేపర్లలో వచ్చిన మార్కులు తీసేస్తామన్నారుట ఏమిటి ఇందాక 'మల్లి' చెప్పాడు."

"ఒరేయ్ కొంచెం చెప్పరా, రేపు మళ్ళా నన్నే అడిగేట్టున్నాడు."

"ధైర్యంగా చెప్పేవోయ్. అవతల 'లవ్వు'లో పడ్డాను. కోర్టింగ్ సాగుతోంది. నేనేం అష్టావధాన్ని కాదు సరిగదా 'ది'శావధాన్ని కూడా కాదు—చదువుకు ప్రేమకూ ఎలా ముడివేస్తాను? లవ్వా మరోటా అనేయ్."

"నీ వాలకం నాకేంనచ్చలేదురోయ్ గోపాలం! పైగా మా నాన్నదగ్గర్నుంచి వుత్తరం కూడా వచ్చింది వేళ."

"మరీమంచిది. ఓ వందరూపాయలు టి.ఎం.ఓ. చేయమను. మళ్ళీ పదిహేనురోజులు మీ నాన్న ఆ 'షాక్'నుండి తేరుకునేదాకా నీ వూసెత్తితే అడుగు"నవ్వాపుకుంటూ అన్నాడు గోపాలం.

"నే చెప్పేది వినరా బాబు. ఏదో సంబంధం వచ్చిందట. చూసుకోడానికి శుద్ధ విదియనాటికి రమ్మంటున్నాడు."

"శుద్ధ విదియ ఎప్పుడో నాకేం తెల్సు నిన్ను వెళ్ళమనడానికి."

"హబ్బ! వినరా పూర్తిగా డేట్ చెప్పేళ్ళే. ఇప్పుడు ఇంకో సంబంధం చుట్టానికి రమ్మంటాడెలా?"

"ఏవుందీ, నేనే చూసుకున్నానో చక్కటి చుక్కని, మీరే సకుటుంబంగా విచ్చేసి పిల్లని చూసుకుని, మదర్పిత చందన తాంబూలాలు గ్రహించి, ఇట్లు మంగళం మహత్, శ్రీ శ్రీ శ్రీ అని రాసెయ్."

"ఏమిట్రా ధోరణి. నాకు ఏడుపొస్తోందిరా బాబు. కాస్త సలహా చెప్పరా" జాలిగా అన్నాడు దీక్షితులు.

"అలా దారికిరా, పెద్ద ఆలోచించకు. దర్జాగా వెళ్ళు, జల్సాగా పిల్లని చూసెయ్—నచ్చలేదను. ఇలా రెండుమూడు మాట్లమేటప్పటికి మీ నాన్న రోగం కుదిరి 'మరి నచ్చేదెవర్రా' అంటాడు. వెంటనే నీ కాబోయే మిసెస్ ఎవరూ...రైట్... 'సీతా-దీక్షిత్' పేరు చెప్పేయ్. మిగతాది వాళ్ళు చూసుకుంటారు."

"అంతేనంటావా సరే."

ఆ సాయంత్ర దీక్షితులు సీతను కలుసుకోలేక పోయాడు. ఆమె కనపళ్ళేదు.

ఆరాత్రే వూరికి బయల్దేరి పొద్దుటే చేరాడు.

సీతారామయ్యగారు చుట్ట కాల్చుకుంటూ వీధులో కూచున్నాడు.

ఆయన కొడుకుని పలకరించలేదు.

"ఒరేయ్ వెంకన్నా నీళ్ళు తీసుకురా" అని మాత్రం అన్నాడు.

కాళ్ళు కడుక్కొని ఇంట్లోకి పోయాడు.

"ఏంరోయ్ పెళ్ళికొడుకా" అంటూ మధ్యాహ్నము దిగాడు దీక్షితుల మేనమామ రామారావు.

సాయంత్రం బావమరుదు లిద్దరూ అరుగుమీద చతికిలపడ్డారు.

"ఇలారావోయ్ అల్లుడా! ఏవిటి విశేషాలు" అని పిల్చాడు రామారావు.

"నన్నే కేకేయించి వుంటాడు. నాకు విశేషాలు చెప్పబోతూ నన్నే అడుగుతున్నారు" అనుకుంటూ వెళ్ళాడు దీక్షితులు.

"రేపు వుదయమే వెళ్దామోయ్ బావా. వాళ్ళకా ఒక్కటేపిల్ల. ముచ్చటగా ఐదు రోజులూ

చేస్తారు. లంకంతఇల్లు, సొంత వ్యవసాయం, పాడి గట్రా...పైగా పిల్ల హైస్కూల్లో చదువు తోందట కూడాను. ఊ..."అంటూ సాభిప్రాయంగా కొడుకువేపు చూశారు సీతారామయ్య గారు చెప్తుతున్నది బావమరిదితోనైనా.

"ఉపోద్ఘాంతం బాగానేవుంది. పల్లెటూళ్ళో వుంటూ హైస్కూల్లో చదువుకోడ మేమిటి. వాళ్ళు చెప్పారు. ఈయన నమ్మాడు. పాపం! వీళ్ళకేం తెల్సు మనం ఒప్పుకోమని" అనుకున్నాడు దీక్షితులు.

"ఏం అల్లుడా ఏవంటావ్ మానం అర్థాంగీకారమా?" అంటూ రామారావు తను అన్నదానికి తెగసంతోషించి, మహా అబ్బురపడి, ఊహు నవ్వేశాడు.

దేనికి అంగీకారం పిల్లని చూడకుండా. వాళ్ళ పాడి, ఇల్లు ఐతేమాత్రం అర్థాంగీకారమే—అంగీకారమే అవచ్చు అన్నాడు దీక్షితులు.

"చూద్దువుగాని రానాయనా! పిల్ల చూడ్డానికి అంతం తొందరెందుకోయ్!" అని రామారావు మళ్ళీ నవ్వు సాగించబోయేటప్పటికి దీక్షితులు "అలా షికారు వెళ్లొస్తా" అంటూ లేచిపోయాడు.

రెండో రోజునే పిల్లని చూడ్డానికి వెళ్ళారు.

అవున్నిజమే! లంకంత ఇల్లే!

ఇంత ఇల్లేమిటి, నాజుగ్గా లేకుండా.

"రండి బావగారూ" అంటూ ఒకాయన లోపలికి తీసికెళ్ళాడు.

"నీ వుడ్‌బీ మావగార్రా ఆయన" అన్నాడు రామారావు మేనల్లుడితో ప్రైవేటుగా.

ఆయన నిండుగావున్నాడు. మొహాన్న చిన్న బొట్టు.

ఇల్లంతా పాలేళ్ళతో గాభరాగా వుంది. ఒక పని చెయ్యడానికి పదిమంది పరుగెట్టున్నారు. ఒకడు దీక్షితులుకి విసినకర్రతో విసురుతూ, అతను ఎక్కడకువెళ్తే అక్కడికి వెంటవస్తున్నాడు గాభరాగా.

"ఏ'డేమిటి' నా ప్రాణానికి" అనుకున్నాడు దీక్షితులు.

గుమ్మాలకి పసుపులూ, బొట్టు-ఇల్లంతా మంగళప్రదంగా వుంది.

"నేనసలు 'ప్రెజుడిషియల్'గా వున్నానోయ్" అని తర్కించుకొన్నాడు దీక్షితులు.

"ఇంటికప్పుడే పెళ్ళికళ వచ్చేసిందండోయ్" అని రామారావు ఇంటాయన్తో అని తెగనవ్వాడు.

మావయ్యకివాళ 'నవ్వుడురోగం' పట్టుకున్నట్టు వుంది. లాభంలేదు! ఈ మనిషి అన్నిటికీ తెగనవ్వుతున్నాడు.

వాళ్ళు పెట్టినవన్నీ తినేసి "నాజూగ్గా తింటావేమిటోయ్ అల్లుడా" అని రామారావు మళ్ళా నవ్వబోతుంటే ఆయన "అమ్మాయిని తీసుకురమ్మంటూరా" అన్నాడు.

రామారావు నవ్వబోతున్నవాడల్లా మానేశాడు.

'బతికాను' అనుకున్నాడు దీక్షితులు.

పాపం వీళ్ళకేం తెల్సు నేనొప్పుకోనని.

"చూడవోయ్ పిల్లని, నీకు నచ్చాలిగా" అన్నాడు రామారావు.

ఏదో ఆలోచిస్తున్న దీక్షితులు తలతిప్పేడు.

ఇదేమిటి?

ఆశ్చర్యమాశ్చర్యం!

ఎదురుగా పెళ్ళికూతురు వేషంలో ఎవరు?

ఇదేంకలా!

ఎదురుగా పెళ్ళికూతురు వేషంలో 'సీత'.

నమ్మలేకపోయాడు.

నమ్మకచేసేదేముంది ఎదురుగా కనబడ్తుంటే.

చిలిపితనం అంటే ఏవిటో ఎరగనిముగ్ధలా కూచునుందామె.

ఇంత నమ్రత ఎలా వచ్చిందో!

ఆహా! ఎంత నేర్పంతనం!

ఆమె ఓరగా చూసింది.

నన్నోనాడు వెంట తిప్పించుకొన్న ఆ కళ్ళల్లో ఎంత అమాయకత్వం!

"అమ్మాయి మేనమావ దగ్గరవుండి చదువుకుంటోంది. మా బావ మంచి ఏదో 'అఫ్ఫి'లుందట రాలేకపోయాడు..." ఆయనేదో అంటున్నాడు.

ఆమె పాట పాడింది. పెద్దల ఆజ్ఞప్రకారం తల వొంచుకుని వెళ్ళిపోయింది.

రామారావు దీక్షితుల్ని పక్కగా తీసుకు వెళ్ళాడు. ఓ మధ్యవర్తివచ్చాడు.

"మీకు పిల్లనచ్చితే... మేం... మరి... మిగిలే విషయాలు... ఏదీ" అని ఓరకం మందహాసం విసిరాడు.

"ఆహా"

"రేపు ఆదివారం వస్తామండీ" అంటూ సాగనంపేరు.

ఆదివారం వచ్చారు.

ముందు గదిలో సీతారామయ్యగారు, రామారావు, రామారావు మాటల్లో 'వుడ్ బీ మావగారూ,' ఇంకో ఇద్దరు పెద్దమనుషులు కూచుని మాట్లాడుతున్నారు.

"మిగతాకట్నం కానుక లాంఛనాలు మాట మరీ..." ఎవరో అంటున్నారు.

"అదేమిటి? కట్నమేవిటి? లాభంలేదని చెప్పెయ్యాలి"అనుకొని దీక్షితులు తొందరపడ్డాడు.

ఇంత 'మీన్'గా వ్యవహరిస్తారే నాన్న' మావయ్యా! లాభంలేదు. చెప్పెయ్యాలి.'

అనుకున్న దీక్షితులు ఈసారీ చెప్పలేదు, వింటున్నాడు.

"నేను పదివేలైనా కట్నం తీసుకోకపోతే 'పీపుల్ విల్ మాక్ ఎట్ మీ" అంటున్నారు సీతారామయ్యగారు.

పదివేలు!

అవును! తనాపైకిచదవాలి.

దానికి డబ్బు కావాలి.

'ఛీ లొంగిపోతున్నాను' వాపోయాడు దీక్షితులు.

ఇంతలో తొందరగా రామారావు ఇంట్లోకొచ్చి "అక్కయ్యోయ్, వాళ్ళు పదివేల మొగ్గేట్టున్నారేవ్! అల్లుడామంచి ఛాన్సురోయ్" అని ఇల్లంత అలంగం తిరిగేస్తున్నాడు.

'నా బంగారత్తండే' అని చెంపలమీద మెటికలు విరిచింది తల్లి.

వీళ్ళంతా నామీద ఆశపెట్టుకున్నారు.

'పీపుల్ విల్ మాక్ ఎట్ ఫాదర్' కట్నం తీసికోకపోతే.

"తమ్ముడూ ఆడబడుచులాంఛనాలు కట్నంలో కలిపేస్తారేవో సుమా! అలా వీల్లేదు. విడివిడిగా ఐదొందలు ఇవ్వాల్సిందే" అంటోంది పెద్దక్కగారు. పాపం! వీళ్ళందన్న చూసి లొంగిపోయాడు సుమండీ దీక్షితులు!

అతనికి తీసికోవాలని సుతరామూ లేదుసుమండీ!

"సీతాదీక్షితుల" పెళ్ళి వైభవంగా జరిగింది.

ఓనాడు ఖాళీగా వున్నప్పుడు పెళ్ళిలో చెప్పింది సీత దీక్షితులతో "ఆశ్చర్యంగావుందా! మావయ్యతో చెప్పా. మానాన్నగారి ద్వారా మీ నాన్నగారికి కబురొచ్చింది. మనిద్దరం దగ్గరికొచ్చాం అంతే!"

"త్రూప్రోపర్ ఛానల్" ద్వారా వచ్చిందన్న మాట వ్యవహారం.

"అందరూ కలిసి నన్ను ఒంచేసేరు. ఆశయానికి విరుద్ధంగా జరిగింది" బాధ పడ్డాడు. దీక్షితులు.

తెలివైన దీక్షితులు ఎంత ప్రయత్నించినా సంస్కర్త కాలేకపోయాడు.

పూర్ ఫెలో!

తనతప్పేం లేదని అతనంటాడు.

అతని 'ఆ' ఆశయాలు ఇప్పటికీ వున్నాయి—ఇతరులు తీసికొనే కట్నంమీద.

తనది ఎక్సెప్షన్!

తను పరిస్థితుల వారసుడు.

కట్నం: 8 వేలు

లాంఛనాలు: రు. 1500

వెరశి: రు 9, 500లు

అక్షరాలా తొమ్మిదివేల ఐదు వందలూ

ఇష్టం లేకపోయినా స్వీకరించాడు.

—పాపం! దీక్షితులు!

"వివాహ సమయంలో వధూవరులను చేతులు పట్టుకు నిలుచోమంటారే-దానికర్థం ఏమిటి?"

"ఆఁ అదో లాంఛనం. మల్లయోధులు చూడూ-పోటీకి ముందు "షేక్ హాండ్" ఇచ్చుకుంటారే-అలాగే యిదీను!"